



**SPORTİF REKREASYON AKTİVİTELERİNE DÜZENLİ KATILIMI
ENGELLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ:
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TURİZM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

www.jrtr.org

İlker ŞAHİN¹

Özge KOCABULUT²

¹Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Arş. Gör. (ilkersahin@akdeniz.edu.tr)

²Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Arş. Gör. (ozgekocabulut@akdeniz.edu.tr)

ÖZET

Çağımızın popüler trendlerinden biri olan sportif rekreasyon, rutin çalışma saatleri ve günlük ihtiyaçların karşılandığı zamanların dışındaki boş vakitlerin değerlendirilmesi bakımından insan hayatında önemli bir rol üstlenmektedir. Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin günümüzde boş zamanların vazgeçilmezi haline gelen sportif rekreasyon aktivitelerine düzenli olarak katılmasına engel olan faktörlerin araştırılmasını amaçlamaktadır. Bununla birlikte söz konusu engel faktörlerinin sportif rekreasyona katılım üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olup olmadığı araştırılmıştır. Öte yandan öğrencilerin toplumdaki refah düzeylerinin, sportif rekreasyon aktivitelerine katılımları arasında ilişkinin var olup olmadığı mercek altına alınmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda Alexandris ve Carrol tarafından geliştirilen, toplam 7 alt boyut ve 27 maddeden oluşan “Boş Zaman Engelleri” ölçeğinden faydalanılmış; anket çalışması neticesinde elde edilen verilerle yapılan AFA Analizi’nde ise söz konusu ölçeğe ait iki ifadenin 7 alt boyuta ek olarak 8. boyut altında toplandığı görülmüştür. Elde edilen boyutun ise ‘Yorgunluk Hissi’ olarak adlandırılması uygun bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sportif Rekreasyon, Rekreasyonel Sporlar, Rekreatif Sporlar, Rekreasyonel Sportif Aktiviteler, Sportif Rekreasyon Engelleri, Sportif Rekreasyon Türleri

ABSTRACT

Being the popular trend of our time, recreational sports, bear an significant role in human’s life in terms of making use of the spare time well. This study aims to investigate the factors that prevent regular participation of college students in recreational sport activities. However, whether these inhibitory factors have a significant effect on participation in recreational sports was investigated. On the otherhand, it was investigated that if there was a relationship between students' levels of welfare in society and regular participation in recreational sport activities. For these purposes, the “Leisure Barriers” scale which was developed by Alexandris and Carrol, consisting of 27 items with 7 subscales was utilized. It is observed that in AFA Analysis two statements grouped under eight sub-dimensions in addition to dimension 7. This extra dimension is named as ‘Feeling of Fatigue’.

KeyWords: Recreational Sport Activities, Recreational Sports, Obstacles, Types of Recreational Sports

GİRİŞ

Rekreasyon, yenilenme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince *recreatio* kelimesinden gelmektedir. Rekreasyon kelimesinin Türkçe karşılığı da yaygın bir şekilde boş zamanları değerlendirme olarak kullanılmaktadır. Bu, rekreasyonun boş zaman tanımı ile sıkı sıkıya ilişkili bir kavram olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, rekreasyonun her şeyden önce boş zamanı olan insanların gerçekleştirebilecekleri etkinliklerle ilgili olduğu söylenebilmektedir. Boş zaman, insanların çalışma saatleri dışındaki zamanları tanımlamaktadır (Karaküçük, 1997, s. 21-51). Herhangi bir zorunluluk ya da yükümlülük olmaksızın değerlendirilme potansiyeli olan zamanlar boş zaman kavramı içine girmektedir (Shivers & Delisle, 1997, s. 93).

Başka bir tanıma göre, rekreasyon, insanların iş, görev ve ödev gibi yerine getirilmesi zorunlu etkinlikleri ve yükümlülükleri sonrasında kalan boş zamanlarında dinlenmek, eğlenmek, yenilenmek, bireysel açıdan tatmin olmak için gönüllü olarak katıldıkları etkinlik ya da deneyimlerdir (Kraus, 1977, s. 5).

Günümüzde rekreasyon dendiğinde genellikle insanların zihninde büyük oranda fiziksel aktivitelere dayalı sportif faaliyetler gelmektedir. Spor aktiviteleri veya diğer bir deyişle rekreasyonel sporlar çağımızda gittikçe popüler hale gelen ve yaygınlaşan bir boş zaman etkinliği olarak rekreasyonun büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Her kesime hitap etmesi, ulaşılabilirliğinin kolay olması, sağlıklı yaşam ve zinde kalma gibi olumlu nitelikler taşıması sportif rekreasyonun güçlü yanları arasındadır. Bununla birlikte sanayileşmeye paralel olarak kalabalıklaşan ve betonlaşan büyük şehirlerde yaşayan insanlar trafik, gürültü ve stres gibi yaşam kalitesini olumsuz etkileyen faktörlerden uzaklaşmak ve yeniden canlanmak için sportif aktivitelere büyük önem vermektedirler.

Bu ifadeleri kanıtlar nitelikte yapılan bilimsel araştırmalar sonucunda, rekreasyon amaçlı sportif faaliyetleri tercih eden insanların sayısının, diğer rekreatif faaliyetlere katılanların sayısından daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Örneğin Almanya'da halkın %61'i boş zaman etkinliklerinden sporu tercih etmektedir (Kuter, 1998).

1. Yöntem

1.1. Veri Toplama Yöntemi

Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilere yapılan anket uygulaması bu çalışmanın veri toplama yöntemini oluşturmaktadır. Giriş bölümünde, anketin kullanım amacı ve kapsamı belirtilmiş, kişisel bilgilerin güvence altında olduğu ifade edilerek, katılımcıların etki altında kalmaksızın soruları cevaplamaları sağlanmıştır.

Çalışmada kullanılan veri toplama aracı olan anket, 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların demografik bilgilerini tanımlamaya yönelik sorulara, ikinci bölümde rekreasyonel eğilimlerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiş ve üçüncü bölümde ise Alexandris ve Carrol tarafından geliştirilen, toplam 7 alt boyut ve 27 maddeden oluşan “Boş Zaman Engelleri” ölçeğinden faydalanılmıştır. Ölçeğin Türk Toplumunu için geçerlik ve güvenilirlik çalışması ise Karaküçük ve Gürbüz tarafından yapılmıştır. Söz konusu ölçek, bu çalışmada ‘Sportif Rekreasyon Engelleri Ölçeği’ adıyla ifade edilmiş ve lisans düzeyindeki üniversite öğrencilerinin, düzenli olarak sportif rekreasyon etkinliklerine katılmasına engel olan faktörlerin belirlenmesi amacıyla kullanılmıştır. Sportif Rekreasyon Engelleri Ölçeği, (1) “ilgi eksikliği”, (2) “birey psikolojisi”, (3) “bilgi eksikliği”, (4) “ulaşım sorunu”, (5) “tesis yetersizliği” ve (6) “sosyal çevre (arkadaş

eksikliği”, (7) “yorgunluk hissi” gibi alt boyutu ölçmeye yönelik 27 ifadeden meydana gelmektedir. Sportif rekreasyon engellerine ilişkin ifadeler “Kesinlikle Önemsiz (1)” ve “Önemsiz (2)”, “Ne Önemli Ne Önemsiz (3)” Önemli (4)”, ve “Çok Önemli (5)” şeklinde derecelendirilmiş 5’li likert tipi ölçek üzerinde değerlendirilmiştir.

1.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2013-2014 akademik yılında, Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi’nde öğrenim gören 1811 adet üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Anketler kolayda örnekleme yöntemi kullanılmak suretiyle, Turizm Fakültesi’nde öğrenim gören üniversite öğrencilerine uygulanmıştır.

2. SPORTİF REKREASYONUN TANIMI

Rekreasyon aktiviteleri içinde temeli fiziksel egzersize veya çeşitli spor branşlarının rekreatif amaçlı uygulanmasına dayanan ve rekreasyon aktivitelerinin büyük bir bölümünü oluşturan türüne sportif rekreasyon denmektedir (Chase, 1996). Fiziksel aktiviteler sportif rekreasyonun temelini meydana getirmektedir (Zorba ve Bakır, 2004, s. 106).

Rekreatif spor veya bir diğer adıyla sportif rekreasyon; kişilerin sağlıklı olmak, fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal fayda sağlamak amacıyla yaptıkları sportif etkinlikleri herhangi bir spor merkezinde yâda açık alanlarda maddi karşılık ödeyerek veya ödemediği takdirde gerçekleştirirler (Biçer, 2008, s. 108).

Rekreatif etkinlik alanları, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 5 grupta toplanmış ve rekreatif nitelik taşıyan aktiviteler belirlenmiştir (KTB, 1989). Buna göre rekreatif etkinlik alanları:

1. Deniz ve Kum: Kanoculuk, Deniz motorları, Yüzme, Zıpkınla balıkçılık, Yatçılık, Rüzgâr sörfü, Dalgıçlık, Kürekçilik, Su kayağı.

2. Dağcılık, Kış sporları: Dağcılık, Buz dansı, Kaya tırmanışları, Kar futbol, Buz festivali, Buz heykeltıraşçılığı, Alp kayağı, Kuzey disiplini kayak, Yelkenli kayak.

3. Tabiat ve yeşil turizmi: Arıcılık, Botanik, Gençlik kampları, Avcılık, Madencilik, Nehir yolculuğu Hayvan eğiticiliği, Çiftçilik, Jeoloji, Ornitoloji, Hayvan gözetleme ve izleme, Balıkçılık, Salcılık.

4. Sosyal hayat ilişkileri: Bowling, Müzik festivalleri, Briç, Sıcak hava balonculuk, Paraşütçülük, Sağlık çiftliği, Paten, Tenis, Okçuluk 5. Kültür, sanat ve el işleri: Uçak modelciliği, Antikacılık, Çiçek tanzimi, Astroloji, Astronomi, Mücevher yapma, El işleri, Nakış, Sinema, Video, Modern dans, Klasik dans, Satranç, Makrame, Kuklacılık, Müzik, Fotoğrafçılık, Heykeltiricilik vb. (Karaküçük, 1997).

Tüm bu bilgiler değerlendirildiğinde sportif rekreasyonun tanımını daha da genişletmek mümkündür. Sportif Rekreasyon, katılımcıların maddi kazanç beklentisi olmaksızın, boş zamanlarında yaptığı, tatmin, eğlence ve sosyalleşme sağlayan; sağlıklı, dinamik ve zinde kalmayı amaçlayan ve genellikle fiziksel aktiviteye dayalı açık veya kapalı alanlarda yapılan rekreasyonel spor faaliyetlerinin bütünü olarak tanımlanabilir.

Tablo 1. Sportif Rekreasyon Faaliyetleri (Rekreasyonel Sporlar)

<ul style="list-style-type: none">• Yürüyüş• Yüzme• Doğa yürüyüşü• Yelkencilik,• Rafting,• Derin sulara dalış (Rekreasyonel Dalış)• Aile Kampçılığı• Safari• Off-road oto/motosiklet kullanma• Avcılık,• Kayak• Paintball• Aerobik• Futsal (Salon Futbolu)• Plaj Futbolu ve Plaj Voleybolu• ATV Safari• Kano• Squash• Outdoor Sporları• Su Sporları• Yamaç Paraşütü• Go-Kart• Ağırılık Kaldırma	<ul style="list-style-type: none">• Dağcılık• Futbol• Masa Tenisi• Hentbol• At binmek• Koşu yapmak• Pilates• Bisiklet sürme• Tenis• Golf• Basketbol• Voleybol• Buz pateni• Bowling• Savunma sporları (Judo, Karate, Boks vs.)• Jimnastik• Su Topu• Badminton• Kaya Tırmanışı• Okçuluk• Bungee-Jumping• Orienteering• Fitness• Vücut Geliştirme
---	---

3. SPORTİF REKREASYONUN TEMEL ÖZELLİKLERİ

Günümüzde insanlar, genellikle stresli ve oldukça yoğun geçen tekdüze bir yaşama sahiptirler. Günlük hayatın beraberinde getirdiği zorluklar yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu bağlamda bireylerin yaşam zorunlulukları dışında kalan zamanlarını değerlendirmeleri sağlıklı kalabilmeleri için çok önemlidir. Teknolojik gelişmeler sonucunda kişilerin çalışma saatleri gün geçtikçe azalmakta, kişilerin kendilerine ayırdıkları zamanın daha fazla artması mümkün olmaktadır. Bu noktada sporun

büyük bir işlevi ve rolü vardır. Boş zamanların kişisel tatmin amacı güden ve gönüllülük esasına dayanan sportif aktivitelerle değerlendirilmesi, teknoloji ve şehirleşmenin birey ve toplum üzerinde meydana getireceği gerilim, stres ve olumsuz yaşam kalitesini önlemek için alınabilecek tedbirlerin başında gelmektedir (Ramazanoğlu, Altungül ve Özer, 2004, s. 176).

Sonuç olarak sportif rekreasyon (rekreasyonel spor) literatürü incelendiğinde, spor kavramı ile rekreasyonel aktivitelerin birbirleriyle yakın ilişki içinde oldukları ve pozitif

anlamda ve çift yönlü olarak birbirlerini etkiledikleri kanısına varılabilmektedir. Bu bağlamda sportif rekreasyon aktiviteleri ile bu faaliyetlere katılan kişilerin en temel özellikleri aşağıda sıralanmaktadır:

-Sportif rekreasyonun en önemli amaçlarından biri 'sağlıklı yaşam' ile kişinin fiziksel ve ruhsal sağlığının korunmasıdır.

- Sportif rekreasyon, evrensel olarak uygulanmakta ve yaş, din, dil ırk, cinsiyet ayrımı gözetmeksizin tüm insanlar için ortak lisan oluşturmaktadır (Sevil, Şimşek, v.d., 2012, s. 10).

-Sportif rekreasyon (veya rekreatif sporlar) bireyin kendini ifade etmesine imkan veren, yaratıcılığını artıran, yeni tecrübeler kazandıran, arkadaşlık ilişkilerinin kurulmasını sağlar, sosyal çevresinin çapını artırır, mutlu ve sağlıklı bireyler yetişmesine imkan tanır ve bireyin üretkenliği, verimliliğini artırır (Yetim, 2000, s. 167).

-Rekreasyon kavramı, spor aktiviteleri ile doğrudan bir ilişki içindedir. Spor, rekreasyon faaliyetlerinin en bilinen ve tercih edilen alanlarının başında gelmektedir (Şahin, 1997).

-Sportif rekreasyon aktivitelerinde katılımcılar arasında rekabet, hırs ve yeteneklerin kanıtlanması söz konusu değildir. Bunun yerine sportif rekreasyon rahatlama, dinlenme, kişisel zevk ve tatmin sağlama, kendini genç ve zinde hissetme (Kyle, 1983), ruhsal ve fiziksel yenilenme, stresten arınma ve bunun sonucunda hayatı daha dinamik bir enerjiyle sürdürme amaçlarını taşımaktadır.

-Sportif rekreasyonda kişiler para kazanma veya maddi kazanç sağlama amacı taşımazlar. Sportif rekreasyonun, katılımcılar açısından gelir kaynağı olması söz konusu değildir. Kişiler sportif rekreasyon yolu ile geçimlerini sağladıklarında katılımcılar açısından bu faaliyet rekreasyon olmaktan çıkar ve tam anlamıyla 'iş' haline gelir.

-Sportif rekreasyon, insanların iş yaşamı dışında kalan boş zamanlarında yaptıkları ve genellikle eğlenme amacı da taşıyan faaliyetlerdir (Kyle, 1983, s.7).

-Sportif rekreasyon faaliyetlerine zorlama ve baskı sonucu değil gönüllü olarak katılım esastır. Bu durum diğer rekreasyon aktiviteleri içinde geçerlidir (Serarslan ve Bakır, 1988, s.28).

- Sportif rekreasyon faaliyetleri, katılanlar açısından kişisel olarak doyum sağlamakla beraber ortak ilgi ve heyecanların paylaşıldığı ortamlar oluşturularak kişileri yabancılaşmaktan kurtarmakta hoşgörü, gelişmiş sosyal ilişkiler ve sosyal uyum meydana getirmektedir. Kişiler kendilerine uygun ve yapmaktan haz duydukları faaliyetlere katılarak tek düze yaşamdan ve iş hayatının sıkıcı havasından sıyrılırlar. Bununla beraber kendi duygu ve ilgilerine ortak olacak insanlarla kaynaşarak eğlenceli sosyal bir ortamda bulunacaktır (Ramazanoğlu, Altungül ve Özer, 2004, s.176-177).

-Sportif rekreasyon faaliyetleri kişinin yaşam kalitesinin ve iş motivasyonunun artmasına olumlu yönde katkı sağlar; kişilerin daha başarılı olmalarında önemli roller üstlenir.

Spor bir boş zaman uğraşısı olarak yani amatörce yapılan haliyle rekreatif faaliyet özelliği taşımakta ve sportif rekreasyon niteliği kazanmaktadır (Kuter, 1998).

Yapılan araştırmalar sonucunda, rekreasyon amaçlı sportif faaliyetleri tercih eden insanların sayısının, diğer rekreatif faaliyetlere katılanların sayılarından daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Örneğin Almanya'da halkın %61'i boş zaman etkinliklerinden sporu tercih etmektedir. Ayrıca 1987 yılında Almanya'da 6-16 yaş arasındaki 190. 000 kişi üzerinde anket yoluyla bir araştırma yapılmış ve bunun neticesinde Alman gençlerin %60'ının boş zamanlarını spor yaparak değerlendirdikleri görülmüştür. Boş

zamanlarda sportif faaliyetlere aktif olarak katılmayı tercih etme oranının bu denli yüksek olmasındaki temel nedenler, sporun kişisel ve toplumsal özelliklerinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca sportif faaliyetlere olan katılım kolaylığı, sportif aktivitelerde katılımcıların kendilerini daha rahat, özgür ve zinde hissetmeleri bu faktörlerin başında gelmektedir. Rekreatif sporların, her yaş gurubundan bireye hitap etmesi, herkesin zevk ve isteklerine yanıt verebilecek tercih imkânlarına sahip olması başlıca diğer unsurlar olarak sıralanabilmektedir. Sportif rekreasyon, kişileri sosyalleştiren, toplumsal birliği sağlayan ve bireyleri sağlıklı yaşama yönlendiren olumlu özelliklere sahip olması bakımından da insanlar tarafından sıkça tercih edilmektedir. Sanatsal ve folklorik değeri vardır. Bütün bunların yanında rekreasyonla daha yakın ilgisi bakımından sporun çeşitlilik, değişkenlik, dinamizm ve hareket özelliklerinin var olduğunu söyleyebiliriz (Kuter, 1998).

Özellikle sanayileşmiş toplumlarda çalışma ve çalışma dışı süreler belirli bir düzene sahip olduğundan iş görenlerin bedensel ve ruhsal yönden yenilenebilmeleri ve dinlenmeleri için aktif veya pasif olarak katılabilecekleri boş zaman etkinliklerinde rekreatif spor faaliyetleri çok önemli yer tutmaktadır (Karaküçük, 2005, s.48).

4. SPORTİF REKREASYONA KATILMA NEDENLERİ

Endüstrileşme ile birlikte çalışan insanın yapacağı iş azalmakta ve dolayısıyla bedensel, ruhsal sorunlar artmaktadır. Karşılaşılan bu olumsuz durumlar insanda stres, kalp-damar ve sinir sistemi hastalıkları, hava kirliliği olan yerlerde ise; solunum sistemi hastalıklarının meydana gelmesi ve aşırı beslenme gibi negatif görüntülerin büyümesine sebep olmaktadır. Bu durum, iş veriminin yükselmesi ve her şeyden önce insan olarak mutlu olabilmek için kişide farklı etkinliklerle uğraşma eğilimini

güdülemektedir. Bütün bu olumsuzlukların giderilmesinde ise; rekreatif etkinlikler arasında büyük avantajlara sahip rekreatif sporlar ön plana çıkmaktadır (Karaküçük, 2005, s.177).

Rekreatif sporlara katılım bireyin ayracağı zamana, sahip olduğu maddi imkânlarla, toplumun kültürel yapısına göre bazı farklılıklar göstermektedir. Sportif etkinlik tercihlerinde bireyin yaşadığı çevre, yakın çevredeki imkânlar, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, yörenin gelenek ve görenekleri, bireyin yaşı ve cinsiyetinin yanı sıra, kendisine ait kişilik özellikleri ve arkadaş çevresi de oldukça önemlidir (Gökmen, Açıkalin, ve Koyuncu, 1985, s.456).

İnsanların, sportif rekreasyon faaliyetlerine katılmaya yönlendiren temel nedenler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Aşırı sanayileşme ve kentleşme (Aslan, 1992, s.22-24).
- Kent yaşamının monotonluğu, sıkıcılığıyla beraber şehirde yaşayan insanların bunalım ve stresten kaçma arzusu (Sağcan, 1986).
- Yeşil alanlarda meydana gelen ve önlenemeyen azalış (aşırı şekilde ağaç kesme faaliyetlerinin ve yeşil alan tahribatının hız kazanması),
- Kent içinde ya da yakın çevresindeki ekim-dikim alanlarının, bağ-bahçelerin konut veya fabrika inşaatları için beton yığınları ile doldurulması, çarpık yapılaşma ile gecekonduların sayısındaki hızlı artış (Aslan, 1992, s.22-24).
- Ulaşım güçlükleri, arsa değerlerinin yükselmesi ve açık alanların sayısının azalması, kentlerin aralıksız,

blok (büyük bir mahalle) görünümü kazanması (Ardahan ve Lapa, 2011, s.1330).

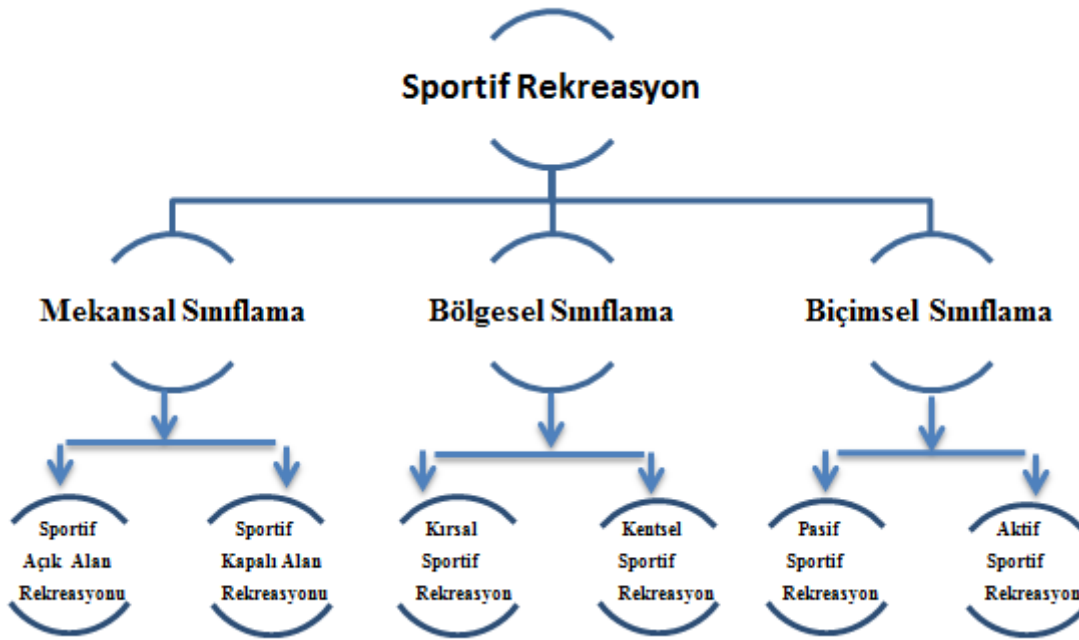
- Özellikle büyük kentlerde meydana gelen hava kirliliği neticesinde insanların bol oksijen ve temiz havaya sahip bölgelere gitme eğiliminin artması
- Şehir yaşamının yoğunluğu, stres, trafik, gürültü kirliliği v.b. sebeplerden dolayı kişilerin rahatlatma, enerji depolama, istirahat etme, inzivaya çekilme, dinlenme

ve yenilenme ihtiyacının artması

- Günümüz dünyasında 'sağlıklı yaşam' trendinin yaygınlaşması
- Özellikle kalabalık nüfusa sahip büyük şehirlerde birbirine yabancılaşan toplum insanının 'sosyalleşme ve yeni arkadaşlıklar, dostluklar' kurma isteğinin varlığı ve bunun gün geçtikçe artış göstermesi

5. SPORTİF REKREASYONUN SINIFLANDIRILMASI

Şekil 1. Sportif Rekreasyonun Mekânsal, Bölgesel ve Biçimsel Açıdan Sınıflandırılması



Kaynak: Chase (1996), Demirel (2013, s.25), Sevil vd. (2012, s.6) ve Schwilgin (1989)'den derlenerek yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

5.1. Sportif Açık Alan Rekreasyonu

Dougherty (1998)'e göre en sade tanımıyla 'Açık Alan Rekreasyonu' Açık alanlarda/açık doğal çevrelerde yapılan aktivitelerdir.

Mieczkowski (1990) ise, açık alan (outdoor) rekreasyonunu, göreceli olarak, doğa tarafından karakterize edilmiş şehir

dışında kalan alanlarda yapılan aktiviteler olarak ifade etmektedir. Genel anlamda açık alan rekreasyonu, doğa ilerekreasyon katılımcısı arasında pozitif etkileşim yaratabilen ve kişinin fiziksel, sağlık, ruhsal ve sosyal çıkarları doğrultusunda yapılan serbest zaman aktivitelerinin bütünü olarak tanımlanabilmektedir (İbrahim ve Cordes, 2002).

Yukarıdaki ifadeler göz önünde alındığında, Sportif Açık Alan Rekreasyonu (Açık Alanda Yapılan Sportif Rekreasyon), katılımcıların maddi kazanç beklentisi olmaksızın, boş zamanlarında yaptığı, tatmin, eğlence ve sosyalleşme sağlayan; sağlıklı, dinamik ve zinde kalmayı amaçlayan ve mekânsal olarak açık alanlarda (saha, kort, bahçe, orman, akarsu, deniz, dağ, vadi vb.) gerçekleştirilen; genellikle fiziksel aktiviteye dayalı rekreatif spor faaliyetlerinin bütünü olarak tanımlanabilir.

Açık alan etkinlikleri; suda (deniz, akarsu, göl), karada, havada yapılan aktivitelerin toplamıdır. Bu kapsamda değerlendirilebilecek örnekler; piknik, dağcılık, doğa yürüyüşleri, kuş gözlemi, botanik gözlem, yayla şenlikleri, doğada yapılan eğitim faaliyetleri, su üstü ve su altı etkinlikleri, dalış, yamaç dalışı ve yamaç paraşütüdür. Kısacası, doğada yapılan her türlü spor, doğa sporları olarak ifade edilir (Ardahan ve Lapa, 2011, s.1330).

Dış mekân aktivitelerine katılım fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlığa olumlu etkileri yanında, bireyin kendine olan güven ve saygısını artırarak, kişisel beceri, sosyal davranışlar, vücut ve kişilik gelişimi ile genel davranışları üzerinde pozitif yönlü değişimlerin gerçekleşmesine katkı sağlamaktadır (Avoy, 2001, s.24-36).

Açık alanda gerçekleştirilen rekreasyonel spor faaliyetlerine örnek olarak: Kanyon geçişi, dağ tırmanışı, doğa yürüyüşü (trekking), tenis, bisiklete binme, yamaç paraşütü, kano, futbol, rüzgar sörfü, paintball, atv safari, bungee-jumping, golf, beysbol, doğada yön bulma (orientteering), rafting vb. etkinlikler verilebilir.

5.2 Sportif Kapalı Alan Rekreasyonu

Kapalı alan rekreasyonu dendiğinde insanların zihninde beliren ilk fikir, binalarda ya da üzeri bir tür çatı sistemi ile kapatılmış kapalı mekânlarda yapılan,

rekreasyonel aktivitelerdir (Mieczkowski, 1990).

Sportif Kapalı Alan Rekreasyonu (Kapalı Alanda Yapılan Sportif Rekreasyon), katılımcıların maddi kazanç beklentisi olmadan, boş zamanlarında yaptığı; tatmin, eğlence ve sosyalleşme sağlayan, sağlıklı, dinamik ve zinde kalmayı esas alan ve kapalı mekânlarda (pist, kapalı stadyum, spor/fitness salonu, spor salonu vb.) gerçekleştirilen, genellikle fiziksel aktiviteye dayalı rekreatif spor faaliyetlerinin bütünü olarak tanımlanabilir.

5.3 Kırsal Sportif Rekreasyon

Soykan'a (2000, s.21) göre kırsal turizm; insanların doğal ortamlarda dinlenmek ve farklı kültürden kişilerle bir arada olmak, onlarla iletişim kurmak amacıyla bir kırsal yerleşime veya bölgeye gidip, orada konaklamaları ve gidilen yöreye özgü etkinlikleri izlemeleri veya bizaat katılmalarıyla gerçekleşen turizm çeşididir.

Lozato-Giotart'a (1987) göre, yeşil turizm, çiftlik turizmi, köy turizmi, tarımsal turizm (agro-turizm) ve benzeri turizm çeşitlerinin tamamı kırsal mekanların turizm türleri kapsamına girmekte; dolayısıyla hepsinin ortak ismi 'kırsal turizm'dir.

Kırsal sportif rekreasyon için en elverişli alanlar, kırsal bölgelerde özellikle, doğal dokusu tahrip olmamış, bol oksijen ve temiz hava potansiyeline sahip, bireylerde mümkün olduğunca ruhsal ve fiziki açıdan dinlenme, rahatlama ve yenilenme hissi uyandıran, kirlenmeye maruz bırakılmamış yeşil tabiat ortamlarıdır.

Ülkemizde genel olarak kırsal alanlar il ve ilçe merkezleri dışında kalan ve üretime kaynak oluşturan alanlar olarak ifade edilmektedir. Kırsal bölgeleri; kırsal yerleşik alanlar (belde, köy, mezra ve oba vb.) ve bu yerleşik alanları da barındıran kentsel alanların dışındaki tüm araziler olarak tanımlayabiliriz. Kırsal yerleşimler

bu kırsal alanlardaki düşük nüfuslu yerleşimlerdir. Kırsal alanların ortak özelliği ise ekonominin genel anlamda tarım ve hayvancılığa dayanması, nüfus yoğunluğunun yüksek olamaması, gizli işsizlik, gelir azlığı, geniş aile yapısı ve sosyal ilişkilerin gelenek-görenekler doğrultusunda yürütülmesidir (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, 2008).

Günümüz insanının, şehir yaşantısında sürekli beton binalarda dört duvar arasında çalışarak, sürekli bir kargaşa, gürültü, kalabalık içerisinde bulunmaktan dolayı stres altında bir hayat sürdüğü açık bir gerçektir. Dolayısıyla şehir insanları, doğaya karşı olan özlemlerini, boş zamanlarını kırsal alanlarda geçirerek gidermektedirler (Demirel, 2013, s.27).

Yukarıdaki bilgilerden yola çıkarak kırsal sportif rekreasyonu, genel olarak şehirde yaşayan kişilerin gündelik yaşama olumsuz etki eden sıkıntı, stres, kalabalık, trafik, gürültü ve hava kirliliği gibi negatif etkenlerden geçici olarak uzaklaşmak amacıyla, doğal dokusu tahrip olmamış, bol oksijen potansiyeline sahip, kirletilmemiş ve yeşil tabiatı zarar görmemiş kırsal bölgelere yaptıkları, sportif öğeler içeren, 'sosyalleşme' sağlayan bireysel veya gurupla yapılan geziler (turlar) ile kişilerin, bu kırsal bölgelerde katıldıkları ruhsal ve fiziksel rahatlama, dinlenme, zinde kalma, sağlıklı yaşam, enerji depolama ve yenilenme amacı taşıyan bedensel aktiviteye dayalı rekreatif spor aktivitelerinin tamamı olarak tanımlayabiliriz.

Yurdumuzda hemen her kentin uzun yıllardan beri bilinen bir mesire yeri bulunmakta ve yöre halkınca dinlenme, piknik, eğlence, turizm, sportif ve rekreasyonel amaçlarla kullanılmaktadır. Özellikle yöre sakinleri hafta sonunu çoğunlukla bu mesire/sayfiye alanlarında geçirmektedir. Osmanlı'dan günümüze teferrüç yeri (seyrangah) adı verilen bu sahalarda ve büyük mesire çayırlarında (Ertüzün ve Fişekçioğlu, 2011, s.2), at

koşusu, cirit, yağlı güreş, deve güreşi ve benzeri spor yarışmaları yapılmaya devam etmektedir.

Kırsal rekreasyon alanları şehirde yaşayan insanlara doğal çevreyi en iyi ve en temiz şekilde sunabilen alanlardır. İnsanlar bu kırsal rekreasyon alanlarını bol oksijenli temiz hava, sessizlik, dinginlik, sakinlik, sağlıklı yaşam, kalabalıktan uzaklaşma, tabiatın görsel çekiciliği ve bunun gibi nedenlerle tercih etmektedirler. Özellikle orman alanları, ağaçlık alanlar, su kıyıları ve plajlar; kamping alanları, dağcılık, su sporları, avcılık, yüzme, doğa araştırması gibi aktiviteler için yoğun olarak kullanılan kırsal rekreasyon alanları, genellikle ekonomik açıdan sıkıntı çeken kent insanına az masraflı rekreasyonel aktiviteler olanağı tanıyan hizmetler sunabilmektedir (Erdoğan, 1999, s.30-32).

Kırsal alanlardaki yaşam ve ekonomik faaliyetler önemli ölçüde doğal kaynakların doğrudan kullanımı ve değerlendirilmesine bağlıdır. Profesyonelden ziyade daha çok basit rekreasyon tesisleri bulunan ve dağ sporu, safari, doğa yürüyüşü, kampçılık, kayak veya yüzme gibi sporlara imkan veren yörelerdir. Kırsal alanlarda uzun doğa yürüyüşleri (trekking, hiking) için köy yolları ve doğal oluşumlu patikalar kullanılabilir. Özellikle Avrupalılar için kırsal yollar, patikalar ve köy yolları birer doğal ve atalardan kalan kültürel mirastır. Çünkü onların; doğal, ekonomik ve kültürel kimlikleri vardır. Bu nedenle Avrupa'nın pek çok ülkesinde uzun doğa yürüyüşleri yaygındır. Yürüyerek veya at üzerinde yapılan gezilerin, özellikle Avusturya, İsviçre, Fransa gibi dağlık bölgelere sahip ülkelerde turistlerin tatillerinin vazgeçilmez bir parçası haline geldiğini görmemiz mümkündür (Soykan, 2000, s.21-25).

Son yıllara ait rakamlarda, Fransızların %53 ünün tatillerinde kırlara gittiği, bunların içinden %19 unun büyük tatillerini buralarda geçirdiği % 34 ünün de kısa tatillerinde (hafta sonu 1-2 gün) kırları

kullandığı, yer almaktadır (Ertüzün ve Fişekçioğlu, 2011, s.3 içinde Espaces Rural et Foret, 2000).

Uzun (2005) yaptığı bilimsel araştırmada; boş zamanlarında kırsal rekreasyon alanı olarak orman içi dinlenme yerlerini tercih eden kişilerin sık sık yürüyüş yapmak ve oyun oynamak için, orta derecede ise koşu yapmak, spor yapmak ve bisiklete binmek için bu alanları tercih ettiklerini ortaya çıkarmıştır.

Bir diğer çalışmada ise; kırsal alanlarda yapılan rekreatif faaliyetlere katılımcıların 1'den 5'e kadar hiç çok sık olarak cevap vermeleri istenmiştir. Katılımcıların verdikleri yanıtlarda, dağ yürüyüşü, dağcılık, koşu, yüzme, yürüyüş, bisiklete binmek, ata binmek, kayak, golf, kamp, serbest ve top oyunları gibi sportif rekreasyonel aktivitelere katılım isteklerinde en çok yürüyüş, yüzme ve top oyunlarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir (Müderrişoğlu, Kutay, ve Örnekçi Eşen, 2005, s.40-44).

5.4 Kentsel Sportif Rekreasyon

Çağımızda giderek betonlaşan yaşam alanları, sanayileşen ve her geçen gün daha da kalabalıklaşan şehirlerin, insanların rahat hareket edebileceği, spor yapabileceği, rekreasyonel faaliyetlerde bulunabileceği ve daha da önemlisi şehrin stresinden arınıp, dinlenebileceği; halka açık ve yeşil rekreasyon alanlarının önemini artırmaktadır. Beton yığınları arasında sıkışıp kalan şehir sakinlerinin temiz, nezih, güvenli ve olabildiğince yeşil rekreasyon alanlarına olan ihtiyacı büyük oranda artış göstermektedir.

Kent planlamacıları, başta yaşam alanları, meskenler, kent yaşayanlarının alışveriş ihtiyacını karşılayan modern tasarımlı çarşılar, çalışma alanları, atölyeler, dükkânlar; eğitim gereksinimlerini karşılayan eğitim kurumlarının yer aldığı alanlar; eğlenme ihtiyacına yönelik gezinti ve eğlence alanları, spor gereksinimlerini büyük ölçüde karşılayan spor alanları olmak üzere

başka pek çok işlevsel alan, mekân ve yapı tasarlanmaktadır (Cebeci, 2010).

Kentsel Rekreasyon, kişilerin şehir sınırları içinde özellikle kent merkezinde, açık veya kapalı alanlarda yaptıkları boş zaman aktiviteleridir. Daha çok kısa süreli boş zamanlarda ve insanların yakın çevrelerinde kolayca ulaşabilecekleri faaliyetlerden meydana gelmektedir (Demirel, 2013, s.27).

Kentsel sportif rekreasyon alanlarını oluşturan mekanlar genellikle belediye tarafından kamu yararına inşa edilen; semt parkları, yürüyüş ve koşu parkurları, gündelik kullanıma ve halkın kullanıma uygun spor aletlerinin bulunduğu rekreasyon alanları, bisiklet parkurları, futbol, basketbol ve voleybol sahaları, gezi alanları, temalı parklar, kapalı-açık spor salonları, stadyumlar, tenis kortları, şehrin yakınında bulunan doğa yürüyüşü parkur ve güzergahları, kamuya açık yeşil alanlar ve bahçeler şeklinde sıralanabilir.

Demirel (2013, s.28)'e göre şehir parklarında gerçekleştirilen sportif faaliyetler, okulun futbol veya basketbol sahalarında yapılan aktiviteler, şehirde bisiklet ile dolaşmak, rekreasyonel amaçlı şehir içi yürüyüşleri, kampçılık faaliyetleri, kış sporları, dünya şampiyonaları, müsabakalar yâda spor karşılaşmalarını izlemek, doğa sporları aktivitelerine katılmak gibi rekreasyonel spor faaliyetleri kentsel rekreasyon sınıflandırması içinde konumlandırılabilir.

Kentsel sportif rekreasyon, insanların boş zamanlarında genellikle yaşadıkları şehir sınırları içinde, maddi beklenti taşımaksızın, eğlenme, dinlenme, yenilenme, stresten arınma, zinde kalma, sağlıklı yaşam ve sosyalleşme gibi amaçlarla katılımcı (aktif) veya seyirci (pasif) olarak gerçekleştirdikleri sportif özellikler içeren rekreasyon türüdür.

5.5 Aktif ve Pasif Sportif Rekreasyon

Rekreasyon; aktif ve pasif olarak iki grupta incelenebilir. Aktif rekreasyon futbol, tenis, golf, yüzme, tırmanma at binme, kamp yapmak, pasif rekreasyon ise, piknik yapmak, balık tutmak ile hayvanat bahçeleri, arboretumlar ve botanik bahçelerini ziyaret etmek gibi aktiviteleri kapsamaktadır (Schwilgin, 1974).

Schwilgin'in (1974) sınıflandırması dikkate alındığında insanların rekreasyon faaliyetine katılım biçimlerinin baz alındığı görülmektedir. Bu sınıflamadan yola çıktığımızda, bireylerin sportif rekreasyon aktivitelerini bizzat katılımcı olarak gerçekleştirdiklerinde aktif, bunun aksine sportif rekreasyon etkinliklerini şahsen gerçekleştirmeyip, aktivitelere sadece izleyici olarak katıldıklarında ise pasif konumunda değerlendirildikleri sonucuna varılmaktadır.

Boş zamanlarını değerlendirme ihtiyaçlarının ortaya çıktığı ilk yıllardan günümüze insanların spor aktivitelerine seyirci olarak katılımının yoğun olduğu gözlenmektedir. Rekreasyon faaliyetlerine izleyici rolünde katılan bireyler pasif rekreasyon kategorisinde değerlendirilmektedir. Günümüzle kıyaslandığında rekreasyon aktivitelerine seyirci olarak katılımın daha yoğun olduğu 19. yüzyılın başlarında tiyatrolar, sirkler, sinemalar ve büyük stadyum tribünlerinde çeşitli sanatsal ve sportif faaliyetleri seyreden insanlar ile evlerinde radyo dinleyenlerin sayısı oldukça fazlaydı. Bu nedenle de pasif rekreasyon türleri gelişme göstermekteydi. İnsanların sadece seyirci olarak takip ettikleri bir takım spor dallarının cazibesine ve heyecanına kapılarak zamanla bu spor branşlarından bazılarını sporcu olarak yönelmeleri göz önüne alındığında rekreasyona olan pasif katılımın, aktiviteye geçişi özendirici ve teşvik edici bir durum olduğu da ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla, spor seyircisinin bu nitelikleri onu, sinema, tiyatro, bale ve opera seyircisinden ayırmaktadır

(<http://www.sporbilim.com>, Erişim Tarihi:02.04.2014).

Sporu aktif olarak yapanların değil, sporu seyredenlerin (pasif katılımcı) sayılarında artış meydana gelmesinin temel sebepleri aşağıdaki maddelerle açıklanabilir:

-Sporun pasif yönünün teşvik ediliyor olması ve eğitimin yeterli seviyede olmaması

-Sportif faaliyetlerin de dahil olduğu rekreasyon olgusunun ticari bir değer taşıdığı anlayışının var olması ve rekreasyonun bir sektör haline gelmiş olması (Kuter, 1998).

-Sportif rekreasyon aktivitelerinin turizm ve boş zaman pazarında metalaşması ve her bir aktiviteye öngörülen bir piyasa değerinin olması

Ancak toplumsal, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin de etkisiyle bu olumsuz durumun tersine çevrilmeye başladığı görülmektedir. İnsanlar giderek, hekimlerin önerileriyle teknolojik gelişmelerin yol açtığı hareketsizlik nedeniyle ortaya çıkan sağlık sorunları karşısında spora aktif olarak katılmayı tercih etme eğilimindedirler. Sporcuların toplumdaki statülerinin gün geçtikçe yükselmesi de ebeveynlerin çocuklarını, öğrenimlerine ek olarak spora katılmaya teşvik etmesine yol açmış, çocukların ve genç nüfusun katıldığı rekreatif etkinliklerinde 'spor' ilk sıralarda yerini almıştır (Kuter, 1998).

6. BULGULAR

Fakülte öğrencilerine dağıtılan toplam 460 anketin, 436 tanesinden geri dönüş alınmıştır. Eksik veri ve hatalı bilgi içeren 66 anket çalışma kapsamı dışında bırakılmış ve araştırma kapsamında toplam 370 adet anket değerlendirilmeye alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde istatistik programından faydalanılmıştır.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Demografik Özellik	Frekans	%
Yaş		
18-24 Yaş Arası	330	89,5
25 Yaş ve Üzeri	40	10,5
Cinsiyet		
Erkek	204	55,1
Kadın	166	44,9
İkametgâh		
Ailesiyle	91	24,6
Arkadaşlarıyla	221	59,7
Yalnız	58	15,7
Refah Düzeyi		
Kötü	52	14,1
Normal	205	55,4
İyi	113	30,5

Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarında düzenli olarak sportif rekreasyon faaliyetlerine katılmasına engel olan faktörlerin belirlenmesi amacıyla anket çalışması uygulanmış ve katılımcılara ait demografik değişkenler Tablo 2’de gösterilmiştir. Veriler incelendiğinde, 18-24 yaş arası katılımcıların çoğunlukta (%89,2) olduğu ve çalışmaya katılan öğrencilerin

yarısından fazlasını ise (%55,1) erkeklerin oluşturduğu görülmektedir. Tablo 2’de yer alan verilere göre, arkadaşlarıyla yaşayan öğrencilerin (%59,7), ailesiyle (24,6) ve yalnız (15,7) yaşayanlara göre oransal olarak daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu dağılıma göre, ankete katılan öğrencilerin %55,4’ünün, toplumdaki refah düzeyi ‘orta’ seviyededir.

Tablo 3. Öğrencilerin Sportif Rekreasyon Aktivitelerine Katılım Sıklığı

	F	%
Hiç Katılmıyorum	61	13,8
Katılmıyorum	76	20,5
Nadiren Katılıyorum	153	41,4
Katılıyorum	71	19,2
Sık Sık Katılıyorum	19	5,1
Toplam	370	100,0

Anket çalışmasına katılan öğrencilerin sportif rekreasyon faaliyetlerine katılım sıklıklarının tespit etmek amacıyla frekans analizinden faydalanılmış ve ortaya çıkan sonuçlar Tablo 3'te gösterilmiştir. Araştırmanın örneklemini oluşturan 370 öğrencinin

%34,3'ü sportif rekreasyon etkinliklerine katılmadığını ifade etmiştir. Sportif etkinliklere sık sık katılan öğrencilerin oranının oldukça düşük (%5,1) olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu (%41,4) aktivitelere nadiren katıldığını belirtmiştir.

Tablo 4. Refah Düzeyine Göre Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Katılım

Refah Düzeyi		Katılmıyorum	Nadiren Katılıyorum	Katılıyorum	Toplam
Kötü	f	18	21	13	52
	%	34,6	40,4	25	100
Normal	f	75	78	52	205
	%	36,6	38	25,4	100
İyi	f	34	54	25	113
	%	30,1	47,8	22,1	100
	f	127	153	90	370
Toplam	%	100	100	100	100

Khi-Kare:4,11, Sd:8, p:0,84

Ankete katılan öğrencilerin gelir seviyeleri ile düzenli olarak sportif rekreasyon faaliyetlerine olan katılım sıklıkları arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla çapraz tablo oluşturulmuştur. Khi-kare değerine göre anlamlılık göz önüne alındığında ($p:0,84$) öğrencilerin toplumdaki refah düzeyi ile sportif rekreasyona katılımları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmaktadır. Tablo 4'te yer alan bulgulardan hareketle refah düzeyinin kötü olması öğrencilerin düzenli olarak sportif rekreasyon etkinliklerine katılımını anlamlı derecede engellemediği sonucuna ulaşılabilir. Refah düzeyi kötü olan öğrencilerin % 65,4'ü (34 kişi) sportif etkinliklere

nadiren de olsa katıldığını belirtmiştir. Refah düzeyi iyi seviyede olan öğrencilerin ise yarısından fazlası (%69,9) sportif rekreasyon etkinliklerine düzenli olarak katıldığını ifade etmiştir. Elde edilen verilere göre refah seviyesinin öğrencilerin sportif rekreasyon faaliyetlerine katılımında önemli bir engel teşkil etmediği tespit edilmiştir.

Tablo 5. Sportif Rekreasyona Katılımda ‘Engel’ Olarak Görülen Hususlar

İfade	\bar{X}	S.S.
Tesislerin kalabalık olması	3,79	1,14
Tesis sayısının yetersiz olması	3,58	1,18
Tesis donanımlarının yetersizliği	3,55	1,23
Sunulan hizmetleri beğenmemek	3,51	1,17
Ulaşımın zaman alması	3,48	1,36
Eve yakın imkânların olmaması	3,46	1,37

Ölçekte yer alan ve araştırma neticesinde en yüksek ortalamaya sahip olduğu ortaya çıkarılan ifadelerden Tablo 5’te gösterilmiştir. Engellere ilişkin hiçbir ifadeye ait ortalamanın 4,00 (Katılıyorum) sınırını geçmemesi çarpıcı sonuçlardandır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sportif rekreasyona katılımı engelleyen hususlar konusunda genel olarak kararsız oldukları görülmektedir. Elde edilen ortalamalar her ne kadar yüksek olmasa da öğrencilerin sportif rekreasyon tesislerinin az olması, söz konusu tesislerin kalabalık olması, sahip oldukları donanımlarının yetersizliği ve tesislerin sunduğu hizmetlerin tatminkar olmadığı görüşünü savundukları söylenebilir. Tesislere ulaşımın zaman alması ve öğrencilerin yaşadıkları yerlere yakın rekreasyon imkanlarının bulunmaması sportif rekreasyon etkinliklerine düzenli katılımı önemli ölçüde engelleyen unsurlar olarak görülebilir.

Sportif rekreasyon etkinliklerine düzenli katılımı engelleyen unsurların

hangi boyutlardan meydana geldiğini ortaya çıkarmak maksadıyla, söz konusu 27 ifadenin Varimax döndürme yöntemi kullanılarak açıklayıcı faktör analizine tabi tutulmasına karar verilmiştir. Değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak üzere, Bartlett Küresellik Testi’nden yararlanılmıştır. Evren korelasyon matrisinin birim matris olmadığını gösteren Bartlett Testi’i değerleri incelenmiş (3284,882, p:0,000) ve anlamlılığın “,000” değerinde olduğu görülmüştür. Bu da

analizinde yer alan ifadelerin birbiriyle ilişkili olduğunu göstermektedir (Tablo 6).

Yapılan faktör analizinde örneklem yeterliliğini ölçmek için kullanılan KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) Testi sonuçları incelenmiştir. Örneklemin yeterli kabul edilebilmesi için KMO Testi sonucunun % 60,0’ın üzerinde olması gerekmektedir (Nakip, 2003: s. 409; Yavuz, 2007). Bu bilgiden hareketle, elde edilen KMO değeri (0,76) dikkate alındığında örneklem sayısının faktör analizi yapmaya yeterli olduğu sonucuna varılmaktadır. KMO değeri değişkenlerin yeterli korelasyona sahip olduğunu ve ortak faktörü paylaştığını göstermektedir.

Analiz esnasında ölçekte yer alan ifadelerle yönelik eş kökenlik (communalities) değerlendirmesi yapılmakta ve bu değerlendirme neticesinde ise ölçekte yer alan ifadelerden küçük katsayılı olanların faktör analizinden çıkarılması uygun görülmektedir (Jacobsen, 2002, s. 49-78). Bu bilgilere paralel olarak açıklayıcı faktör analizinde eşkökenliği (communality) 0,5’in altında olan 2 ifade (program zamanlarının uygun olmaması, yeteri kadar paranın olmaması) analizden çıkarılmıştır. Ardından, birbirine yakın faktör yükleriyle iki boyut altında toplanan tek bir ifade (sosyal ortamlarda mutlu olmamak) daha analizden çıkarılarak faktör analizinin anlamlılığı arttırılmaya çalışılmıştır.

Yapılan açıklayıcı faktör analizinde (AFA), ifadelerin anlamlı bir dağılım oluşturması adına, 27 ifadeden 21 tanesi

analize dâhil edilmiştir. Analiz tekrar edilerek toplam varyansın % 72,68’ini açıklayan 7 farklı faktör ortaya çıkarılmıştır.

Faktör analizi sonucu ulaşılan bu 7 faktör literatüre uygun olarak, “bilgi

eksikliği”, “tesis yetersizliği” , “sosyal çevre”, “ulaşım sorunu”, “ilgi eksikliği”, “birey psikolojisi” ve “yorgunluk hissi” olarak adlandırılmış ve faktör yükleriyle birlikte Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Sportif Rekreasyon Aktivitelerine Düzenli Katılımı Engelleyen Faktör Boyutları

Faktörler ve İfadeler	Faktör Yüğü	Cronbach’s Alpha	Açıklanan Varyans (%)	\bar{X}
Faktör 1: Bilgi Eksikliği		0,85	11,72	3,05
Nerede katılacağını bilememek	,87			
Nereden öğreneceğini bilememek	,85			
Öğretecek kimsenin olmaması	,75			
Faktör 2: Tesis Yetersizliği		0,77	11,48	3,61
Tesislerin yetersiz olması	,82			
Tesis donanımının yetersiz olması	,74			
Tesislerin kalabalıklığı	,72			
Tesiste sunulan hizmetleri beğenmemek	,64			
Faktör 2: Sosyal Çevre		0,84	11,03	2,88
Arkadaşlarının bu tür aktivitelerden hoşlanmaması	,86			
Arkadaşlarının zamanının olmaması	,85			
Beraber katılacak kimsenin olmaması	,84			
Faktör 3: Ulaşım Sorunu		0,78	10,40	3,37
Ulaşımın zaman alması	,84			
Arabamın olmaması	,79			
Eve yakın imkânların olmaması	,78			
Faktör 4: İlgi Eksikliği		0,76	9,94	2,65
İlgili olmamak	,74			
Rutin programı bozmak istememek	,73			
Geçmişte bu tür etkinlikleri sevmemek	,63			
Faktör 5: Birey Psikolojisi		0,75	9,72	2,75
Sağlık problemleri	,71			
Kendini güvende hissetmemek	,68			
Sakatlanmaktan korkmak	,61			
Faktör 6: Yorgunluk Hissi		0,63	8,35	2,63

Aktivitelerin yorgunluk hissi vermesi	,89
Kendini yorgun hissetmek	,89

KMO: 0,762; **Bartlett Küresellik Testi:** 3284,882 (0,000), **Cronbach's Alpha:**0,83

Varyans Açıklama Oranı (%):72,680

Üniversite öğrencilerinin sportif rekreasyon aktivitelerine düzenli olarak katılımları hususunda cinsiyete göre anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymak maksadıyla T-Testi'nden yararlanılmıştır. Analiz gerçekleştirilmeden önce, varyansların eşitliği kontrol etmek amacıyla Levene Testi sonuçları incelenmiş ve analiz için gereken varsayımın sağlandığı görülmüştür. Ardından analiz

gerçekleştirilmiş ve elde edilen sonuçlar Tablo 7'de gösterilmiştir. Tablo 7'de yer alan veriler değerlendirildiğinde düzenli olarak sportif rekreasyon etkinliklerine katılımı engelleyen 3 boyutta, cinsiyete göre anlamlı farkın olduğu ortaya çıkmıştır. Bilgi eksikliği, sosyal çevre ve birey psikolojisi boyutlarında kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre engel algısı daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Cinsiyete Göre Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Katılım

Boyut	Cinsiyet	n	\bar{X}	p
Bilgi Eksikliği	Erkek	204	2,8840	,003
	Kadın	165	3,2586	,003
Sosyal Çevre	Erkek	204	2,7190	,002
	Kadın	165	3,0848	,003
Birey Psikolojisi	Erkek	204	2,6062	,005
	Kadın	165	2,9455	,005

n: frekans, **\bar{X} :** ortalama, **ss:** standart sapma, **p:** anlamlılık ($p=0,000<0,01$)

Sportif rekreasyon engellerini oluşturan faktörlerin, öğrencilerin sportif rekreasyon faaliyetlerine düzenli olarak katılımı üzerindeki etkisini tespit etmek amacıyla regresyon analizinden faydalanılmıştır. Bu amaçla faktör analizinden elde edilen 7 boyut bağımsız değişken; öğrencilerin sportif rekreasyon faaliyetlerine katılımları ise bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Regresyon modeli değerlendirilmeden önce bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı ve modelde otokorelasyon probleminin olup olmadığı incelenmiştir. Bu maksatla, varyans artış faktörleri (VIF) ve tolerans değerleri ile Durbin-Watson testi sonuçlarına Tablo 8'de yer verilmiştir. Tabloda yer alan veriler incelendiğinde, bağımsız değişkenlerin VIF değerleri 10'dan küçük, tolerans değerleri 0,10'dan

büyüktür. Bu durum çoklu bağlantı probleminin olmadığını kanıtlar. Durbin-Watson değeri 1,5-2,5 sınırları arasında olduğundan otokorelasyondan da söz etmek mümkün değildir (Hair, Black, Babin, Anderson ve Tatham 2006).

Tablo 8 'de regresyon modelinin 3 işlem basamağında çözümlendiği ve ilgi eksikliğinin öğrencilerin sportif rekreasyon faaliyetlerine düzenli olarak katılımları üzerinde etkiye sahip tek boyut olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Modele ilişkin tablo incelendiğinde düzenli katılım üzerinde anlamlı etkiye sahip olmayan boyutların modelden çıkarıldığı göze çarpmaktadır.

Elde edilen 3. Modelde R^2 değerinin oldukça düşük olduğu ($R^2=,03$) ve bu bağlamda rekreasyonel aktivitelere

düzenli katılımın yalnızca %3'ünün bağımsız değişkenler tarafından açıklandığı dikkat çekmektedir. Elde edilen

düşük R^2 değerine rağmen modelin istatistiksel olarak anlamlı ($p<0,001$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 8. Sportif Rekreasyon Etkinliklerine Düzenli Katılıma İlişkin Regresyon Analizi

Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Standart Hata	F	p	Durbin Watson
1	,22	,05	,03	1,04	2,87	,00	1,782
2	,20	,04	,03	1,03	8,13	,00	1,789
3	,18	,03	,03	1,04	12,6	,00	1,799

Model	Standartlaşmamış Katsayılar		Standartlaşmış Katsayılar		t	Sig.	Tol.	VIF
	Beta	Std. Hata	Beta	t				
1	Sabit	3,095	,283		10,945	,000		
	Bilgi Eksikliği	-,013	,053	-,191	-,250	,803	,817	1,22
	Tesis Yetersizliği	-,082	,068	,119	1,211	,227	,757	1,32
	Sosyal Çevre	-,033	,050	-,078	-,655	,513	,832	1,20
	Ulaşım Sorunu	-,018	,050	-,036	-,365	,716	,866	1,15
	İlgi Eksikliği	-,186	,055	-,020	-3,383	,001*	,848	1,18
	Birey Psikolojisi	,109	,054	,071	20,19	,044	,763	1,31
	Yorgunluk Hissi	-,072	,052	,015	-1,392	,165	,724	1,38
2	Sabit	3,108	,60		18,267	,000		
	İlgi Eksikliği	-,207	,052	-,214	-3,975	,000*	,905	1,10
	Birey Psikolojisi	,093	,049	,101	1,875	,062	,905	1,10
3	Sabit	3,283	,143		23,009	,000		
	İlgi Eksikliği	-,177	,050	-,182	-3,559	,000*	1,00	1,00

* $p<0,01$, Tol: Tolerans, **Bağımlı Değişken:** Düzenli olarak sportif rekreasyon etkinliklerine katılımı

Sonuç olarak ‘Tesis Yetersizliği’, ‘Birey Psikolojisi’, ‘Sosyal Çevre’, ‘Ulaşım Sorunu’ ve ‘Yorgunluk Hissi’ boyutlarının Sportif rekreasyon etkinliklerine düzenli katılım üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı ortaya çıkarılmıştır. Anlamlı etkiye sahip tek boyut olan ‘İlgi Eksikliği’nin sportif rekreasyon aktivitelerine katılım ile negatif yönlü bir ilişkiye sahip olduğu ($\beta:-,177$) görülmektedir. Söz konusu bulgulardan hareketle, öğrencilerin rekreasyonel sporlara olan ilgisizlikleri arttıkça, sportif

rekreasyonel faaliyetlere daha az katıldıkları söylenebilir. Bu bağlamda bireysel ilgisizliğin öğrencileri sportif rekreasyon aktivitelerinden uzaklaştırdığı sonucuna ulaşılabilir. Elde edilen bulgular ışığında, sportif rekreasyon etkinliklerine ilgi duyan öğrencilerin ise söz konusu sportif rekreasyon etkinliklerine katılımı engelleyen faktörlerden büyük ölçüde etkilenmedikleri söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Gün geçtikçe daha da kalabalıklaşan ve betonlaşmaya yüz tutan şehirlerde yaşayan insanların sağlıklı yaşam için spora duydukları ihtiyaç giderek artmaktadır. Kişilerin boş zamanlarında, kar amacı gütmeksizin gerçekleştirdiği rekreasyonel faaliyetlerin çok büyük bir bölümünün fiziksel hareketlere dayanan sportif faaliyetler olduğu açık bir gerçektir. İnsana yenilenme hissi veren ve daha zinde, sağlıklı ve negatif duygulardan arınmış bir şekilde yaşamayı mümkün kılan sportif rekreasyon faaliyetleri hiç şüphesiz insan hayatında önemli bir rol oynamaktadır. Eski çağlardan günümüze hayatın bir parçası olan sportif faaliyetler, kalabalık kitleleri harekete geçiren, onları heyecanlandıran ve sosyalleşme fırsatları sunan ilgi çekici ve popüler aktivitelerdir.

Turizm eğitimi alan 370 Üniversite öğrencisine uygulanan anket çalışması neticesinde, bireylerin gündelik yaşamını geçirdikleri ve ikamet ettikleri yerlere yakın mesafede 'sportif rekreasyon' alanlarının olmaması, sportif rekreasyon tesislerinin gerek donanım, gerek hizmet gerekse ulaşım imkanları açısından yetersiz olduğu görüşünün ağır bastığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun ise sportif rekreasyon faaliyetlerine düzenli katılıma olumsuz yönde etki edeceği düşünülmektedir. Her ne kadar regresyon analizi neticesinde 'İlgi Eksikliği' haricindeki boyutların, sportif rekreasyona katılım üzerinde anlamlı etkisi olmadığı görülse de, söz konusu bu durumun, anketin Antalya gibi zengin sportif olanaklara sahip bir ilde yaşayan öğrencilere uygulanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Anketin uygulandığı il olan Antalya'nın ve Akdeniz Üniversitesi'nin sahip olduğu sportif imkanlar göz önüne alındığında, bireyleri sportif rekreasyon etkinliklere düzenli olarak katılımını sınırlandıran ve engelleyen önemli faktörlerin az sayıda olmasının doğal bir sonuç olması

düşünülebilir. Aynı zamanda, turizm fakültesi öğrencilerinin staj amaçlı çalıştıkları tesislerdeki (oteller, rekreasyon ve eğlence merkezleri vb.) sportif rekreasyon olanaklarından yararlanma imkanına sahip olması da göz önüne alınmalıdır. Sportif faaliyetlerin genel olarak fiziksel aktiviteye dayanması, aktivitelerin yorucu olması ve faaliyetlere katılım için kişinin sosyal çevresinin yetersiz olması, katılımcıları etkinliklerden uzaklaştıran önemli bir etken olarak ortaya çıkmaması ise çalışmanın çarpıcı sonuçlarındandır. Bununla birlikte bireylerin refah seviyelerinin aktivitelere katılım sıklıkları ile anlamı bir ilişkisinin tespit edilmemiş olması bir diğer önemli sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sonuçtan hareketle öğrencilerin maddi durumlarının sportif rekreasyona katılmalarını önemli ölçüde engellemediği söylenebilir.

Çalışma sonucunda elde edilen engel faktörleri değerlendirildiğinde, günümüz dünyasında bireylerin düzenli olarak sportif etkinliklere daha fazla katılmasını teşvik edilmesinin önemi ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, sportif rekreasyon aktivitelerine katılımı artırmak adına belediyeler, yerel yönetimler, üniversite rektörlükleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı İl Müdürlüklerinin projelerin etkin bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir. Bireylerin spora teşvik edilerek, rekreasyon alanlarının herkesin kolayca ulaşabileceği ölçüde yaygınlaştırılması gerekmektedir. Özellikle mevcut kentsel sportif rekreasyon alanlarının modernize edilerek, mevcut imkanlarının genişletilmesi, bu bağlamda eksikliklerinin giderilerek kamu hizmetine sunulması önem taşımaktadır. Ayrıca sportif rekreasyonun, insan sağlığına yararları ve hastalıkları önleyici etkileri konularında kamuoyunu bilgilendirici seminer, panel ve benzeri organizasyonlar düzenlenerek bireylerde 'sağlıklı yaşam' bilinci oluşturulması tavsiye edilmektedir. Böylece sportif rekreasyon ve sağlıklı yaşam konusunda daha bilinçli ve dinamik

bir nesil elde edilmesi sağlanabilir. Özellikle üniversite yönetimlerinin, 'kampüs rekreasyonu' olanaklarını artırmak adına yerleşkede bulunan rekreatif spor alanlarının yenilenmesi ve bu alanların daha çok kişinin faydalanacağı ölçüde genişletilmesi hususlarında yapacağı çalışmaların yararlı olacağı görüşü savunulmaktadır. Elde edilecek sonuçların daha kapsamlı ve detaylı olması adına sportif rekreasyon engellerine yönelik gelecekte yapılacak bilimsel çalışmaların daha kısıtlı imkanlara sahip bölgelerde (il, ilçe vb.) veya sportif rekreasyon olanakları açısından yetersiz olan kampüslerde ve farklı fakültelerde uygulanması önerilmektedir. Böylece sportif olanakların daha kısıtlı olduğu üniversitelerde yapılacak bilimsel çalışmalarda elde edilecek sonuçlar, bu araştırmaya ait bulgularla etkin bir biçimde karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

Ardahan, F., & Lapa, T. (2011). Açık Alan Rekreasyonu: Bisiklet Kullanıcıları ve Yürüyüşçülerin Doğa Sporunu Yapma Nedenleri ve Elde Ettikleri Faydalar. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(8), 1330.

Aslan, Z. (1992). Sanayileşme ve Kentleşmenin Doğada Rekreasyon Faaliyetlerine Duyulan Gereksinimi Arttırıcı Etkisi. *Ekoloji ve Çevre Dergisi*, 2(8), 22-24.

Atalay, A. (2004). *Spor Medya ve Serbest Zaman*. İstanbul: Beya Yayınları.

Avoy, M. (2001). Outdoors for Everyone: Opportunities that Include People with Disabilities. *Parks and Recreation*, 36(8), 24-36.

Bakanlığı, B. v. (2008). *Kırsal Alan Planlaması*. Ankara.

Biçer, T. (2008). *Sporda Toplam Kalite Yönetimi ve Futbol Uygulamaları*. İstanbul: Beyaz Yayınları.

Broadhurst, R. (2001). *Managing Enviroments for Leisure and Recreation*. London: Routledge Press.

Cebeci, S. (2010, Ekim,Kasım,Aralık). Kent Planlaması Bağlamında Kentsel Alanlarda İletişim Ortamlarının Oluşturulması Sorunu. *Akademik Bakış Dergisi*(22).

Chase, A. (1996). *Recreation and leisure programming*. Dubuque, Iowa: Eddie Bowers Publishing.

Demirel, H. (2013). Rekreasyonel Spor/Fitness Programı Sunan İşletmelerde Hizmet Kalitesi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.

Dougherty, N. (1998). *Outdoor Recreation Safety*. Illionis, United States: Human Kinetics.

Erdoğan, G. (1999). Kentsel ve Kırsal Rekreasyon. *Tarım ve Köy İşleri Dergisi*, 129, 30-32.

Erkan, N. (1998). *Yaşam Boyu Spor*. Ankara: Bağırhan Yayınları.

Ertüzün, E., & Fişekçioğlu, B. (2011). Kırsal Alanlarda Yapılan Rekreatif Faaliyetlerin Bölgede Yaşayanlara Etkisi. *Kop Bölgesel Kalkınma Dergisi*, 2.

Etili, B. (2001). Edirne İli Merkez İlçe Yeşil Alan Sisteminin Peyzaj Mimarlığı İlkeleri Yönünden İrdelenmesi. *Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, B Serisi, 3(1), 47-59.

Gökmen, H., Açıkalin, A., & Koyuncu, N. (1985). *Yükseköğrenim Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinlikleri Kendilerini Gerçekleştirme Düzeyleri*. Ankara: M.E.G.S.B. Yayınları.

Hair J. F., Black W. C., Babin B. J., Anderson R. E. ve Tatham R. L. (2006). *Multivariate Data Analysis*. 6. Baskı. New Jersey: Prentice Hall.

İbrahim, H., & Cordes, K. (2002). *Outdoor Recreation, Enrichment For a Lifetime*.

Illionis, United States: Sagamore Publishing.

Jacobsen, K. S. Jens. (2002). Southern Comfort: A Study of Holiday Style Patterns of Northerners in Coastal Mallorca, *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 2 (1): 49-78.

Karaküçük, S. (1997). *Rekreasyon (Boş Zaman Değerlendirme) Kapsam Kavram ve Bir Araştırma*. Ankara: Seren Ofset.

Karaküçük, S. (2005). *Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme*. Ankara: Gazi Kitapevi.

Kelly, J. (1999). Leisure Behaviors and Styles: Social, Economic, and Cultural Factors. E. Jackson, & T. Burton içinde, *Leisure Studies: Prospects for the Twenty-first Century* (s. 50-135). State College,PA: Venture Publishing.

Kuter, Ö. (1998, Ocak 20). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.

Kyle, D. (1983). *Journal of Sport History*, 1(10), 7-34.

Lozato-Giotart, J. (1987). *Geographie du Tourisme*. Paris: Masson/Coll.Geography.

Mieczkowski, Z. (1990). *World Trends in Tourism and Recreation*. New York: Peter Lang Publishing.

Müderrişoğlu, H., KUTAY, E. L., & Örnekçi Eşen, S. (2005). Kırsal Rekreasyonel Faaliyetlerde Kısıtlayıcılar. *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Bilimleri Dergisi*, 11(1), 40-44.

Nakip, M. (2003), *Pazarlama Araştırmaları Teknikler ve (SPSSDestekli) Uygulamalar*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Ramazanoğlu, F., Altungül, O., & Özer, A. (2004). Sportif Açısından Rekreasyon Etkinliklerinin Değerlendirilmesi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu*, 176-178.

Roberts, K. (1992). Disintegration of Sport. A. L. Williams T. içinde, *Sport and Physical Activity*. London.

Saçcan, M. (1986). *Rekreasyon ve Turizm*. İzmir: Cumhuriyet Basımevi.

Saygın, Ö., Karacabey, K., Zorba, E., Mengütay, S., & Gelen, E. (2004). Aerobik Egzersizin Sağlık İlişkili Fiziksel Uygunluk Özelliklerine Etkisi. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 1-5.

Schwilgin, F. A. (1989). *Town Planning Guidelines*. Ottawa: Department of Public Works.

Serarslan, M. Z., & Bakır, M. (1988). Turizm Pazarlamasında Sporun Yeri ve Türkiye Açısından Değerlendirilmesi. *Pazarlama Dünyası*, 2(9), 28-30.

Sevil, T., Şimşek, K., Katırcı, H., Çelik, O., & Çeviksoy, M. (2012). *Boş Zaman ve Rekreasyon Yönetimi*. (S. Kocaekşi, Dü.) Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.

Shivers, J. S., & Delisle, L. J. (1997). *Story of LeisureContext, concepts, and current controversy*. Champaign, Illionis: Human Kinetics.

Soykan, F. (2000). Kırsal Turizm ve Avrupa'da Kazanılan Deneyim. *Anatolia Turizm Araştırmaları*, 21-33.

Şahin, H. (1997). Sporcuların Performans Sporunu bıraktıktan Sonraki Yaşamlarında Boş Zaman Değerlendirme İlgilerinin Araştırılması. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Adana.

Tel, M., Öcalan, M., & Yaman, M. (2001). Taekwondocuların bu sporu tercih etme nedenleri ve sosyo-ekonomik durumları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 3-5.

Uzun, S. (2005). Kırsal ve Kentsel Alanlardaki Parklarda Kullanıcı Memnuniyeti; Gölcük Ormanıçı Dinlenme Alanı ve İnönü Parkı Örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans*

Tezi, Bolu: AİBÜ. Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı,.

Üstündağ, Ö., Devocioğlu, S., & Akarsu, E. (2011). Spor ve Rekreasyon Alanlarının Şehir Planlamasındaki Yeri ve Önemi. *6.Uluslararası İleri Teknolojiler Sempozyumu (IATS'11);16-18 Mayıs 2011*, (s. 32). Elazığ.

Waldo, E. (1987). *Sport and Recreation in Ancient Greek*. New York: Oxford University Press.

Yavuz, M. C. (2007). Uluslararası Destinasyon Markası Oluşturulmasında Kimlik Geliştirme Süreci: Adana Örneği (*Yayınlanmamış Doktora Tezi*). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı.

Yetim, A. (2000). *Sosyoloji ve Spor*. Ankara: Topkar Matbaacılık.

Zorba, E., & Bakır, M. (2004). Serbest Zaman Kavramı. F. Ramazanoğlu içinde, *Sporla Sosyal Alanlar Seçme Konular 1* (s. 106). Ankara: Bıçaklar Kitabevi.

İnternet Kaynakları

<http://www.sporbilim.com/sayfa.asp?mdl=haber¶m=68>, Erişim Tarihi:02.04.2014

Espaces Rural et Foret. (2000). *Pratiques et attentes des Français en agritourisme*.www.agriculture.gouv.fr, Erişim Tarihi:02.04.2014